

WAUTERS Jules Victor, doctor in de natuurwetenschappen, algemeen secretaris van de Association Belge des Chimistes (1895-1904) en daar na van de Société Chimique de Belgique (1904-1933).

Jules Victor Wauters werd geboren op 11 december 1852 te Brussel als zoon van Jules, griffier aan het hof van Cassatie. Zijn broer Alphonse Jules Marie (1845-1916) was directeur van de “ Mouvement Géographique “ en professor kunstgeschiedenis aan de Academie voor Schone Kunsten te Brussel. Zijn tweede broer Emile Charles Marie (1846-1933) was kunstschilder. Zijn zuster Marie huwde met de architect Emile Janlet (1839-1918). In 1883 huwde Jules Laura Nenon, met wie hij twee kinderen kreeg.

Jules Wauters deed zijn middelbare studies aan het Koninklijk Atheneum te Brussel. Op 21 jarige leeftijd werd hij aangeworven door Louis Melsens (1814-1886) als medewerker in zijn gasfabriek. Melsens, befaamd scheikundige en professor aan de veearsenijsschool te Kureghem was een van Jules' beste vrienden. Melsens gaf Jules de raad om zijn wetenschappelijke opleiding te voltooien. Jules schreef zich in aan de Université Libre de Bruxelles (ULB) en behaalde in 1880 het diploma van doctor in de natuurwetenschappen met onderscheiding. In 1881 werd Jules stadscheikundige van Elsene en hij bleef dit tot in 1943. In 1881 werd Jules eveneens benoemd als hulp- assistent en in 1889, als eerste assistent bij het stadslaboratorium van Brussel, dat onder de leiding stond van Henri Bergé (1835-1911). Henri Bergé, professor aan de faculteit wetenschappen van de ULB, rector in 1877-1878, was directeur van het laboratorium voor scheikunde en bacteriologie van de stad Brussel van 1871 tot 1911. Jules was eveneens secretaris van de commissies van de gezondheidsraad van de gemeente Elsene en de Brusselse agglomeratie. In 1885 stelde Jules een “ *projet d'organisation d'un service et de surveillance des denrées alimentaires et des boissons* ” voor in de “ *Mouvement Hygiénique* ”.

Jules werd in 1889 lid van de “ *Association Belge des Chimistes* ” waar hij deel uit maakte van de afdeling eetwaren(één van de vier discipline georiënteerde afdelingen). Tijdens de algemene vergadering van 3 april 1890 werd hij verkozen als lid van de Raad van Beheer (en dit gebeurde jaarlijks tot in 1933). In opvolging van François Sachs werd Jules in 1895 verkozen als algemeen secretaris. Deze functie bekleedde hij tot in 1933. In 1895 jaar nam hij ook de taak op zich van redacteur van de “ *Bulletin* ” van de vereniging. In 1896 besloot het bureau om voorlopig een plaatselijke afdeling op te richten te Liège onder de bezielende leiding van professor Lucien Louis De Koninck (1844-1921). In deze afdeling kwamen alle specifieke onderwerpen aan bod zowel uit de algemene als de toegepaste scheikunde. Wegens het grote succes van de activiteiten en het aantal deelnemers besloot het bureau om aan de algemene vergadering voor te stellen de discipline georiënteerde afdelingen af te schaffen en deze te vervangen door plaatselijke afdelingen. Dit voorstel samen met een wijziging der statuten werd op 30 januari 1898 met unanimité goed gekeurd door de uitzonderlijke algemene vergadering. Deze totale geslaagde heroriëntatie van de “ *Associatie* ” was in het bijzonder te danken aan de onversaagde ijver van Jules Wauters. Op 6 april 1898 werden acht plaatselijke afdelingen opgericht: te Antwerpen, Brussel, Charleroi, Gent, Gembloux, Liège, Leuven en Mons. Jules werd bij de oprichting van de afdeling te Brussel ondervoorzitter en tijdens 1902-1903 voorzitter.

Door deze hervorming werd in de vereniging het accent steeds meer verschoven van de toegepaste scheikunde naar de algemene scheikundige disciplines. Dit werd nog duidelijker door de naamswijziging van de vereniging in 1904 tot “ *Société Chimique de Belgique* ”. De nadruk kwam nu te liggen op de “ *scheikundige vereniging* ” en niet meer op de “ *Belgische* ”

scheikundigen ". Het congres dat in 1905 gehouden werd samen met de apothekers onderlijnde deze heroriëntatie.

In 1912 werd de " Société " lid van de in 1911 te Parijs opgerichte " *Association Internationale des Sociétés Chimiques* ". Toen in 1913 deze internationale vereniging bijeen kwam te Brussel was Jules één van de drie Belgische deelnemers die tesamen met 14 andere landen België vertegenwoordigde. Deze internationale organisatie werd in 1919 omgedoopt in de " *International Union for Pure and Applied Chemistry* " (IUPAC).

Herhaaldelijk werd de onvermoeibare Jules door zijn collega's gevierd voor zijn immense verdiensten voor de vereniging. Hij werd zelfs bij zijn op pensioenstelling benoemd als voorzitter voor de periode 1933-1934.

Jules publiceerde talrijke artikels over de analyse van eetwaren en vooral over de vervalste eetwaren. Zijn meeste publicaties handelen over het opsporen van vervalste boter. Voor dit laatste onderwerp fungeerde hij als raadgever bij volksvertegenwoordigers die hem benaderden voor de specifieke wetgevingen hieromtrent. Door het openbaar ministerie werd hij herhaaldelijk aangezocht als expert.

Jules Wauters stierf, na een rijk gevuld leven, op de leeftijd van 97 jaar.

Lit : J.TIMMERMANS, Jules Wauters (1852-1949), in : *Bulletin Administratif de la Société Chimique de Belgique*, N° 3, 1949, 2-7 ; - H.DEELSTRA, M.PETERS, Les deux premiers secrétaires généraux de la Société Chimique de Belgique : François Sachs (1849-1919) et Jules Wauters (1852-1949) ; 2009 Année commémorative, in : *Chimie Nouvelle*, 100, 2009, 11-15 ; - J.TIMMERMANS, Wauters Victor Jules, *Biographie Nationale*, XXXI, 1961-1962, col. 733-734.

Hendrik Deelstra